

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Facultatea de Istorie

Relații culturale internaționale

Titular curs/seminar – Conf. univ. dr. Bogdan-Petru Maleon

Specializarea

Master – Relații, instituții și organizații internaționale

An de studiu II, semestru II

Nr. de ore de curs – 14, nr. de ore de seminar – 14

Obiectivele cursului: Această disciplină își propune să ofere o perspectivă coerentă asupra instituțiilor și organizațiilor culturale internaționale.

Metode de predare: Prelegerea academică, conversația euristică, comparația.

Mod de evaluare: Activitatea din timpul semestrului (Participarea la cursuri și seminarii, intervenții, lucrări practice) 30%. Răspunsul final (Examinare orală) 60%.

Tematica cursului: Cursul oferă o perspectivă generală asupra principalelor instituții și organizații culturale internaționale, punând în evidență rolul acestora în lumea contemporană:

I. Paradigmele relațiilor culturale.

1. Introducere. Tematică. Bibliografie.
2. Delimitări conceptuale și excurs istoriografic. Contacte culturale în epoca premodernă.
3. Europocentrismul epocii moderne.
4. Lumea colonială modernă. Paradigma europeană și impactul acesteia la nivel global.
5. Raporturile dintre Occident și Orient.
6. Balcanii între cultură și politică.
7. Europa de Est și Europa Centrală.
8. Periferia Europei: Rusia.
9. Orientul Apropiat.
10. Orientul îndepărtat: China și Japonia.
11. Afirmarea identităților culturale în spațiul internațional: India, America Latină, Africa.
12. Conflicte culturale contemporane: Armenia, Palestina, Cipru.

I. Instituționalizarea relațiilor culturale internaționale:

13. Propaganda culturală și crearea instrumentelor culturale în relațiile internaționale: emigrația și delegațiile culturale; trimișii și atașajii culturali.

14. Extinderea accesului la cultură și diversificarea relațiilor culturale: publicații și manifestări itinerante. Circulația valorilor culturale: expozițiile internaționale și centre/reprezentanțe culturale.

11. Instituții culturale internaționale: UNESCO.

12. Politici culturale ale Uniunii Europene.

13. Globalizarea și noul conținut al conceptului de cultură.

14. Concluzii.

Tematica seminarului: masteranzii vor trebui să opteze pentru una dintre următoarele activități:

1. Analizați un conflict internațional precis determinat, relevând componenta sa culturală și identificați o soluție culturală de rezolvare.

2. Concepeți o formulă instituțională de cooperare culturală internațională.

3. Propuneți o manifestare culturală internațională și arătați importanța sa.

4. Prezentați câteva modalități de promovare a specificului cultural în relațiile internaționale.

5. Descrieți un eveniment cultural recent și puneți în evidență relevanța acestuia din perspectivă internațională.

Bibliografie:

- Abou, Sèlim, *L'Identité culturelle. Relations interethniques et problèmes d'acculturation*, Paris, 1981.

- Ageron, Charles-Robert, Chaunu, Pierre, *Découvertes européennes et nouvelle vision du monde (1492-1992)*, Paris, 1994.

- Almond, Gabriel, Verba, Sidney, *Cultura civică. Atitudini politice și democrație în cinci națiuni*, București, 1996

- Boorstin, Daniel J., *Descoperitorii*, vol. I-II, București, 1996.

- Braudel, Fernand, *Gramatica civilizațiilor*, vol. I-II, București, 1994.

- Cardini, Franco, *Europa și Islamul. Istoria unei neînțelegeri*, Iași, 2003.
- Chaunu, Pierre, *Civilizația Europei clasice*, vol. I-III, București, 1989.
- Idem, *Civilizația Europei în secolul Luminilor*, vol. I-II, București, 1986.
- Idem, *Conquête et exploitation des nouveaux mondes: XVIe siècle*, Paris, 1969.
- Idem, *Histoire de l'Amérique Latine*, Paris, 1964.
- Compagnon, Antoine, Jacques Seebacher, *Spiritul Europei*, vol. I: *Date și locuri*, vol. II: *Cuvinte și lucruri*, vol. III: *Gusturi și maniere*, Iași, 2002.
- Cuche, Denys, *Noțiunea de cultură în științele sociale*, Iași, 2003.
- *Cultures communistes au XXe siècle entre guerre et modernité*. Sous la direction de Jean Vigreux et Serge Wolikow, Paris, 2003.
- Debord, Guy, *Societatea spectacolului*, București, 2001.
- Dollot, Louis, *Les relations culturelles internationales*, Paris, 1968.
- Ducellier, Alain, *Bizantinii. Istorie și cultură*, București, 1997.
- Idem, *Byzance et le monde orthodoxe*, Paris, 1986.
- Duțu, Angela, *Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO). Documentar*, București, 1973.
- Dvornik, Francis, *Slavii în istoria și civilizația europeană*, 2001.
- Elias, Norbert, *Procesul civilizării. Cercetări sociogenetice și psihogenetice*. Vol. I: *Transformări ale conduitei în straturile superioare ale lumii occidentale*; Vol. II: *Transformări ale societății. Schița unei teorii a civilizării*, Iași, 2002.
- Flori, Jean, *Război sfânt, Jihad, Cruciadă. Violență și religie în creștinism și Islam*, București-Chișinău, 2003.
- Guillaume, Pierre, *Le monde colonial XIXe-XXe siècle*, Paris, 1974.
- Guizot, François, *Istoria civilizației în Europa. De la căderea Imperiului roman până la Revoluția franceză*, București, 2000.
- H. H., Dodwell (ed.), *The Chambridge history of the British Empire*, vol. IV: *British India (1497-1858)*, Cambridge, 1929.
- Hermet, Guy, Badie, Bertrand, Birnbaum, Pierre, Baud, Philippe, *Dictionnaire de la science politique et des institutions politiques*, Paris, 2005.
- Hermet, Guy, *Cultură și democrație*, București, 2002.

- Hosking, Geoffrey, *Rusia: popor și Imperiu (1552-1918)*, Iași, 2001.
- Huntington, Samuel, P., *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, București, 1998.
- Jelavich, Barbara, *Istoria Balcanilor*, vol. I: *Secolele XVIII – XIX*; vol. II: *Secolul XX*, Iași, 2000.
- Le Rider, Jacques, *Mitteleuropa*, Iași, 1997.
- Marin, Demetrio, *India și Occidentul: studii de istoria culturii*, Iași, 2007.
- Miquet, André, *Islamul și civilizația sa*, București, 1994.
- Obolensky, Dimitri, *Un commonwealth medieval: Bizanțul*, București, 2002.
- Oișteanu, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română*, București, 2001.
- Idem, *Mythos și Logos. Studii și eseuri de antropologie culturală*, București, 1997.
- Pavlowitch, Stevan, K., *Istoria Balcanilor (1804-1945)*, Iași, 2002.
- Pond, Elizabeth, *Renașterea Europei*, București, 2003.
- Prevelakis, Georgios, *Balcanii: cultură și geopolitică*, București, 2001.
- *Rapports*, vol. I, în *XVIe Congrès International des Sciences Historiques*, Stuttgart, 1985.
- Riasanovsky, Nicholas V., *O istorie a Rusiei*, Iași, 2001.
- Ricoeur, Paul, *Memoria, istoria, uitarea*, Timișoara, 2001.
- Rusu, Ion, *Organizații și relații internaționale*, București, 2002.
- Said, Edward, W., *Orientalism: concepții occidentale despre Orient*, Timișoara, 2001.
- Todorov, Tzvetan, *Descoperirea Americii. Problema Celuilalt*, Iași, 1994.
- Idem, *Abuzurile memoriei*, Timișoara, 1999.
- Idem, *Noi și ceilalți. Despre diversitate*, Iași, 1999.
- Todorova, Maria, *Balcanii și balcanismul*, București, 2000.
- Vaisse, Maurice (coord.), *Dicționar de relații internaționale. Secolul XX*, Iași, 2008.
- Vlad, Laurențiu, *Propagandă și identitate. România la expozițiile universale belgiene, 1897-1935*, București, 2001.

- Idem, *Pe urmele „Belgiei Orientului“. România la expozițiile universale sau internaționale de la Anvers, Bruxelles, Liège și Gand, 1894-1935*, București, 2004
- Idem, *Imagini ale identității naționale. România și expozițiile universale de la Paris, 1867-1937*, Iași, 2007,
- Văideanu, George, *UNESCO – 50. Educație*, București, 1996.
- *Ce este UNESCO*, București, 1966.
- Wallerstein, Immanuel, *Sistemul mondial modern. Agricultură capitalistă și originile economiei mondiale europene în secolul al XVI-lea*, vol. I-VI, București, 1992.
- Wolff, Larry, *Inventarea Europei de Est*, București, 2000.